

Abdullah Bin Mes'ûd

Kur'ân-ı kerîmi açıktan okuyan ilk sahâbî.

Abdullah bin Mes'ûd hazretleri, Eshâb-ı kirâmın meşhûrlarından olup, ilk îmâna gelenlerdendir.

Gençliğinde fakîr idi. Bundan dolayı çobanlık yapıyordu. Bir gün koyun güderken Peygamber efendimiz ve Hazret-i Ebû Bekir ile karşılaştı.

Resûlullah efendimiz:

- **Ey genç! İçmemiz için sütün var mı?** diye sordu. O da:

- Yok efendim, deyince, Peygamber efendimiz, hiç yavrulamamış bir koyunun memesini elleri ile sıvazlayıp, duâ etti. Koyunun memesi derhal süt ile doldu. Hazret-i Ebû Bekir, büyük bir kap getirip doldurdu. Bu süttten içtiler. Peygamber efendimiz sonra: "**Çekil, büzül**" buyurdu. Koyunun memeleri eski hâline geldi.

Nasıl sağdınız?

Abdullah bin Mes'ûd, olanları hayretler içinde seyretti. Dayanamayıp sordu:

- Bu nasıl oldu? Hiç sütü olmayan koyundan bu kadar sütü nasıl sağdınız? Söylediğiniz duâyı lütfen bana da öğretin.

Peygamber efendimiz, başını sıvazlayıp:

- **Allahü teâlâ sana rahmet etsin! Sen Hakkı öğrenebilecek bir çocuksun,** buyurdu.

Bu mu'cizeyi gören ve konuşmaları işiten genç:

- Siz sıradan bir kimse değilsiniz. Senin, Cenâb-ı Hakkın Peygamberi olduğuna inandım, deyip Kelime-i şehâdet getirdi ve Müslüman oldu.

Kimse yok mu?

Abdullah bin Mes'ûd hazretleri Mekke'de ilk defa açıktan Kur'ân-ı kerîm okuyan sahâbîdir.

Bir gün Eshâb-ı kirâm, bir yerde oturup sohbet ediyorlardı. İçlerinden birisi:

- Resûlullahtan başka, hiç kimse çıkıp da Kur'ân-ı kerîmi müşriklere karşı açıktan okuyamadı. Bunu yapacak kimse yok mu? dedi. İbni Mes'ûd hazretleri hemen atılıp:

- Ben okurum, dedi.

- Biz, sana bir zarar vermelerini istemeyiz. Müşriklerin, kabîlesinden korkacakları bir kimse okusun.

- Bırakın gideyim! Siz dua edin! Allahü teâlâ beni korur!

Ertesi gün, Makâm-ı İbrâhim'e gitti. Müşrikler orada toplanmış hâldeydiler. İbni Mes'ûd hazretleri Besmele-i şerîfe çekip, "**Errahmânu allemel Kur'âne...**" diyerek Rahmân sûresini okumaya başladı.

Müşrikler hep birlikte üzerine yürüdüler. Tekme tokat vurmaya başladılar. Yüzü gözünü her tarafı yara bere içersinde kaldı. Fakat o, sanki hiç bir şey yapılmıyormuş gibi sâkin sâkin Kur'ân-ı kerîmi okumaya devam etti. Okuması bittikten sonra Eshâb-ı kirâmın yanına vardığında dediler ki:

- Korktuğumuz başımıza geldi. Bir daha gidip onların yanında okuma!
- **Hayır yine gidip okuyacağım. Müşrikleri ilk defa böyle perişan hâlde gördüm. Onların âcizliği beni çok sevindiriyor. Bana yapılan işkencelerden acı duymuyorum.**

O, ertesi günü yine gidip, tekrar okudu. Yine tartakladılar. Hattâ kızgın çöllere yatırıp işkence ettiler. O yine aldırmadan okumalarına devam etti. Sonunda müşrikler çâresiz kaldılar.

Mekkeli müşrikler diğer Müslümanlara yaptıkları gibi, Abdullah ibni Mes'ûd'a da çok eziyet ve işkence yaptılar. İşkenceler dayanılmayacak hâle gelince izin ile iki defa Habeşistan'a hicret etti. Resûlullah efendimizin hicret etmesinden sonra, Habeşistan'dan Medîne'ye hicret etti. Burada önce Muâz bin Cebel'in evinde misâfir kaldı. Sonra Mescid-i Nebî'nin yanında bir ev yaptırarak taşındı.

İbni Mes'ûd hazretleri, cüssesinden umulmayan kahramanlıklar göstermiştir. Savaşlarda, Resûlullahın yanından ayrılmayıp, canfedâ bir şekilde savaşırdı. Bedir savaşında, küfrü ve îmânsızlığı meşhûr Ebû Cehil'in başını o kesmiştir.

Savaşta, Eshâb-ı kirâmdan Afra hatûnun çocukları Muâz ve Muavviz, kılıç darbeleri ile Ebû Cehil'i kımıldayamıyacak şekilde yaralayıp, yıktılar. Öldüğünü zannedip oradan ayrıldılar. Peygamber efendimiz Ebû Cehil'i merak edip:

- **Acaba Ebû Cehil ne yaptı, ne oldu? Kim bakar?** buyurarak, araştırılmasını emretti. Aradılar bulamadılar. Gelip durumu bildirince Peygamber efendimiz:

Allahü teâlâ zelil etti

- **Aramaya devam ediniz! Eğer onu tanıyamazsanız, dizindeki yara izine bakınız. Birgün ben ve o, Abdullah bin Cûdan'ın ziyâfetine gittik. İkimiz de gençtik. Ben ondan biraz büyükçe idim. Orada onu itince düştü, dizlerinden birisi yaralandı. Bu iz onun dizinden kaybolmadı,** buyurarak Eshâbına kolay tanımaları için işâret verdi.

Bunun üzerine, İbni Mes'ûd hazretleri yerinden fırlayıp aramaya gitti. Epey bir aramadan sonra, ölümler arasında ta'rife uygun yaralı birisini gördü. Yanına yaklaşıp sordu:

- Sen Ebû Cehil misin?

- Evet, Ebû Cehil'im.

- **Ey Resûlullah düşmanı! Nihâyet Allahü teâlâ seni hakîr ve zelîl etti?**

Aldığı yaralardan, acılar içinde kıvranan İslâm düşmanı Ebû Cehil, hâlâ inadına, düşmanlığına devam ediyordu. En ufak bir pişmanlık eseri yoktu. Ebedî olarak, Cehennemde kalmak üzere dünyadan ayrılmakta iken bile mel'ûn hâlâ ağzından kin kusuyordu:

- Ne diye beni zelîl ve hakîr edecek ey koyun çobanı! Hakîr olan sizler olacaksınız! Sen bana zaferden bahset! Kim kazandı kim kaybetti?

- Zafer Allah ve Resûlünün tarafındadır, ey mel'ûn. Artık sonun geldi. Zehir kusan başını, şu iğrenç vücûdundan ayıracağım.

- Doğrusu beni, senin gibi birisinin öldürmesi bana çok ağır gelecek.

- İşte Allah ve Resûlüne karşı gelen, onlara düşmanlık besliyenin sonu böyle

zelîl olmaktır. Sen ve senin gibi olanların sonları böyle olacak. Burada zelîl olduğunuz gibi, âhîrette daha zelîl olacaksınız! Ebedî olarak, Cehennem ateşi ile yanacaksınız. Cehennemde, şimdiki bu hâlinizi çok arayacaksınız. Fakat bulamayacaksınız.

İbni Mes'ûd hazretleri, başını kesmek için Ebû Cehil'in miğferini çıkartırken:
- Ne olur hiç olmazsa, boynumu gövdeme yakın kes ki, başım heybetli görünsün, diyerek küfrünün, gurur ve kibrinin ne dereceye çıkmış olduğunu gösterdi.

Ümmetin fir'avnı

İbni Mes'ûd, Ebû Cehil'in başını kılıcıyla kopardı. Kılıcını, miğferini aldı. Başına bir ip bağlayıp, sürükliyerek Resûlullahın huzûruna götürdü. Sevinç içinde:

- Yâ Resûlallah! Bu, Allahü teâlânın düşmanı Ebû Cehil'in başıdır, dedi.

Peygamber efendimiz de:

- **O Allah ki, O'ndan başka ilâh yoktur**, buyurdu.

Sonra İbni Mes'ûd hazretleri ile beraber, Ebû Cehil'in cesedinin yanına gitti. Ona hitap ile:

- **Allahü teâlâyâ hamd olsun ki seni zelîl ve hakîr kıldı. Ey Allahın düşmanı! Sen bu ümmetin fir'avnı idin!** buyurdu.

Hazret-i Abdullah bin Mes'ûd, Uhud'da, Hendek'te, Biat-ı Rıdvan'da, Mekke'nin fethinde ve Tebük seferlerinde bulundu. Peygamber efendimizin vefâtından sonra da Yermük harbine katıldı. Kûfe kadılığına tayin olundu. Orada hazine muhafızlığı da yaptı. Hazret-i Ömer, Kûfe halkına yazdığı mektupta şöyle diyordu:

- Ey Müslümanlar! Size iki arkadaşımı yolluyorum. Ammâr vâlî, Abdullah kâdı olacaktır. Onları dinleyiniz ve söylediklerini yapınız. Çünkü ikisi de Resûlullahın Eshâbından olup, Bedir kahramanlarındandır. İbni Mes'ûd'u yanımda alıkoymayarak sizi kendime tercih ettim. Kendisi aynı zamanda beytül-mâl hesaplarına da bakacaktır.

Günâhtan şikâyet

Hazret-i Osman'ın son zamanlarında Medine'ye döndü. 60 yaşının üzerinde iken hastalandı. Halife Hazret-i Osman, ziyâretine geldi. Dedi ki:

- Bir isteğin mi var?

- **Allahü teâlânın rahmetini isterim.**

- Bir tabib getirelim mi?

- **Hâcet yok! Beni hasta eden tabibdir.**

Bu hastalıktan vefât etti. Cenâze namazını Hazret-i Osman kıldırdı. Vasiyeti üzerine Cennet-ül-Bakî Kabristanına defnedilmiştir.

Abdullah bin Mes'ud, Resûlullahın huzurunda, meclislerinde sık sık bulunurdu. O derece ki, Resûl-i ekremin Ehl-i beytinden olduğu sanılırdı. Resûlullahın eşyalarını taşırdı. Onlara hürmetinden çok güzel giyinirdi.

Peygamber efendimiz, Abdullah bin Mes'ûd'u Kur'ân-ı kerîm öğretenlerin

başında sayardı ve, "**Kur'ân-ı kerîmi, İbni Mes'ûd, Salim, Übey bin Ka'b ve Muaz bin Cebel'den öğrenin!**" buyurdu. 70 sûreyi Resûlullahın mübârek ağızlarından işiterek ezberlemiştir. Âsım, Hamza, Kisaî, Halef, A'meş gibi meşhur kırâat imâmalarının silsilesi, İbni Mes'ûd'da son bulmaktadır.

Resûl-i ekrem Kur'ân-ı kerîmi ondan dinlemeyi çok severdi. Peygamber efendimiz bir gün ona buyurdu ki:

- Nisa suresini oku, dinleyelim.

- Kur'ân-ı kerîm size indi. Biz O'nu sizden okuduk ve sizden öğrendik. Resûl-i ekrem bunun üzerine buyurdu ki:

- Evet öyledir. Fakat ben Kur'ân-ı kerîmi başkasından dinlemeyi severim.

İbni Mes'ûd okumaya başladı. Meâlen; **(Halleri ne olacak? Her ümmetten bir şahit getireceğimiz zaman...)** Nisa: 41] âyet-i kerimesine gelince, Resûlullahın mübârek gözlerinden yaşlar boşandı.

İbni Mes'ûd gibi

İbni Mes'ûd hazretleri, Kur'ân-ı kerîmi çok güzel okurdu. Hazret-i Ömer anlatır: Bir gün Resûlullah efendimiz, Hazret-i Ebû Bekir ile Müslümanların durumunu konuşuyordu. Ben de yanlarındaydım. Sonra beraber dışarı çıktık. Baktık, tanımadığımız birisi mescidde Kur'ân-ı kerîm okuyor. Resûlullah efendimiz dinlemeye başladı. Daha sonra da bize dönüp buyurdu ki:

- Kim Kur'ân-ı kerîmi indiği andaki tazeliği ile okumaktan hoşlanıyorsa, İbni Mes'ûd gibi okusun!

İbni Mes'ûd hazretlerinin vücûdu zayıf yapılı idi. Peygamber efendimiz birgün Eshâbına buyurdu ki:

- Siz İbni Mes'ûd'un vücutça zayıf olduğuna bakmayın. Mîzânda hepimizden ağırdır.